

Praha, dne 1. 10. 2010

Mimořádná soutěž Pedagogického muzea J.A. Komenského v Praze **o nejstarší a nejzajímavější vysvědčení**

Výzva pro žáky, studenty a širokou veřejnost

Pedagogické muzeum chystá na přelomu roku 2011/2012 výstavu, která bude mapovat historii a vývoj školního vysvědčení. Obracíme se na vás s výzvou zapojit se do přípravy této výstavy. Máte-li někde doma staré a nepotřebné vysvědčení, které Vám nebude chybět, darujte ho našemu muzeu. Vybraná darovaná vysvědčení budou součástí výstavy. Odborná porota vybere nejstarší nebo nejzajímavější vysvědčení a jejich dárci budou pozváni na slavnostní setkání, které se uskuteční na Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy na podzim 2011.

Jak mohou vypadat ta nejzajímavější vysvědčení? Mohou to být například vysvědčení významné osobnosti nebo s podpisem významné osobnosti. Velmi vítaná jsou vysvědčení z Podkarpatské Rusi, vysvědčení z některé menšinové školy v pohraničí, nebo třeba vysvědčení se zajímavým příběhem člověka, který vysvědčení obdržel. Zajímavé ale může být i to úplně nejnovější vysvědčení.

Kde se vzalo vysvědčení?

(Stručná historie vysvědčení)

První vysvědčení si odnesli žáci po vydání Všeobecného školního řádu císařovnou Marií Terezií 6. prosince 1774. Podoba vysvědčení se v jeho počátcích lišila od té, kterou známe dnes. Původně se vysvědčení nevydávalo v pololetí a na konci školního roku, ale žáci ho dostávali až tehdy, když po absolvování školní docházky opouštěli školu. Existovaly tři typy vysvědčení: vysvědčení propouštěcí, vysvědčení na odchodnou ze školy a frekventační vysvědčení.

Propouštěcí vysvědčení mohly dostat děti, které dovršily věk školou povinný a měly pro obecnou školu potřebné předepsané vědomosti z náboženství, čtení, psaní a počítání.

Vysvědčení na „odchodnou“ ze školy obdrželi ti žáci, kteří sice již dosáhli věku, kdy měli opustit školu, tedy 14 let, ale nenabývali ještě potřebné školní vědomosti a podle závěru učitelské (klasifikační) konference se to u nich nedalo ani očekávat. Toto vysvědčení pak neobsahovalo žádnou klasifikaci.

Frekventační vysvědčení se vydávalo žákům obecných škol, pokud přestupovali na střední školu. Uváděly se v něm jen známky z náboženství, vyučovacího jazyka a z počtů.

Teprve od roku 1870 obdrželi žáci obecných škol na konci každého čtvrtletí tzv. školní zprávu, která byla již velmi podobná dnešním vysvědčením. Známky prospěchu na ní byly

psány číslicí a rodiče svým podpisem potvrzovali, že zprávu četli. Na konci školního roku si ji pak žáci ponechávali.

Vysvědčení se však v minulosti lišila i jinak. V průběhu doby se měnila také stupnice známek. Známa je především šestistupňová klasifikace z doby německé okupace za druhé světové války. Existovala však i klasifikace sedmistupňová. Ta však platila pouze na gymnáziích mezi léty 1866 až 1886.

Termíny a podmínky soutěže:

1. Soutěž bude probíhat od 1. října 2010 do 31. července 2011.
2. Darovaná vysvědčení budou zasílána poštou na adresu muzea, popř. doručena osobně.
3. Do soutěže budou přijímány pouze originály vysvědčení.
4. Pokud dárce nemůže poskytnout originál vysvědčení, muzeum uvítá i kvalitní ověřenou kopii vysvědčení.
5. Ke každému vysvědčení budou požadovány kontaktní údaje (přesná adresa, telefon, případně e-mail).
6. V případě, že se k vysvědčení váže zajímavý příběh, uvítáme, když k vysvědčení bude přiložen dopis, ve kterém bude zaznamenána historie vysvědčení či popsán příběh nositele vysvědčení.

Adresa pro zaslání:

Pedagogické muzeum J. A. Komenského v Praze, Valdštejská 20, 118 00 Praha 1
tel. 257 533 455, e-mail bartosova@pmjak.cz, www.pmjak.cz
Kontaktní osoba: Mgr. Jana Bartošová

Vyhodnocení soutěže

Vyhodnocení soutěže proběhne za účasti odborníků a zástupců PMJAK a MŠMT v měsících - srpen - září 2011. O výsledcích soutěže budou vítězové informováni.

PhDr. Markéta Pánková
ředitelka